

Pesten i Landeryd 1710 – 1711

Av Joakim Johansson

I vår nutid är vi förskonade från många sjukdomar genom läkemedel och god hygien.

Förr blev befolkningen betydligt hårdare drabbad av sjukdomar. Det kunde vara långt till doktorn, om det ens fanns något botemedel. För över 300 år sedan, åren 1710-1713, drabbades stora delar av Sverige av pesten. En tredjedel av befolkningen i Sveriges storstäder dog.

Det finns väldigt lite känt om pestens härjningar i Landeryd. I grannsocknen Wist däremot finns en del nedtecknat om hur många som dog i de olika gårdarna. Från november 1710 till januari 1711 dog 178 personer och en hel del gårdar blev helt öde. På wisthbf.se hittar du texten om pesten.

Den källa som kan ge oss information om hur pesten drabbade just Landeryd, är kyrkans dödbok. Vi kan dock inte säga exakt hur många som dog av pesten, för i så tidiga kyrkböcker noterade prästen oftast inte vad personen dött av. Men i flera fall nämns just pesten. Här följer de säkra fallen av pest som noterats i Landeryds kyrkböcker.

År 1710: (15 personer)

17 december Margareta i Lundstorpet som af pesten är död worden.

dito Pehr Krutsiudares moder uti pesten död

dito Margareta i Rogestahagen af samma sjukdom, hvilken är Corporalen Swen Borgs hustru, som nu sitter fången i Muscou.

d. 26 dito Nämndemannen Börje Rotwalsons dotter i Rogstad 24 år af samma sjukdom

d. 27 dito lösqwinfolket Anna i Skräddaretorpet ock uti pesten

dito en piga i Lundstorpet af samma sjukdom

dito 2ne barn hos Pehr saltpettersiudare

dito ett barn i Lundstorpet uti pesten

d. 29 Per Krutsiudare och hans hustru

dito 2 Abrahams barn i Lundstorpet

30 dito Johan Scheve och hans hustru uti Ullstämmtårpet af samma sjukdom

Anno 1711 (28 personer)

d 3 januari Mölnarens Maja af pesten död

dito Per salpetersiudares hustru och barn sammanledes af pesten

d 6. Anna i Skräddaretorpet af pesten

d 9 dito 4 st flickor i Lund begrofs av pesten

d 12. Margareta i Rogestahagen af pesten

dito Anna i Krutsiudaretårpet af pesten

d 15 maj Måns s. i Ullstämman af pesten död, begrofs i Ullstämman gårde

d 27 Måns i Ullstämman begravs i hagen
 d 18 Aug. Måns son i Lund begravs uti gärdet
 d 27 dito Måns dotter ibid uti gärdet
 d 31. Måns i Lund och hans hustru och måg [...] 2 döttrar, alla i en graf på gärdet begravs.
 d 17 sept [...] i Ängen utaf pesten död
 d 21 dito skräddar Emanuels hustru och 2 söner uti Lunds gärda begravna
 d 30 Emanuels son, Nils i Åtorpet samt såldatens son i Lund uti en graf på gärdet.
 d 31 oct Peter Ulf's hustru begravs i Landeryd gärde
 d. 9 nov. Måns dotter i gatan äfven av pesten
 d 12 December Bonden Anders i Lilla gården uti Månesta, är begravven uti en [...] backa

Ett kanske inte så uppiggande ämne, men dessa personers öden kan ge oss en insikt i vad vi är förskonade från i nutid.

Någonstans på åkrarna vid Lund begravdes många av de som i området dog av pesten. Del av Häradskartan 1877 (Lantmäteriets historiska kartor).